

Dosarul nr. 1ra-804/2023
1-18188646-01-1ra-25052023

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 noiembrie 2023
Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
președinte
judecători

mun. Chișinău

Țurcan Anatolie
Talpă Boris
Eremciuc Ghenadie

a examinat admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Burduja Victoria, în numele inculpatului Muntean Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2022, în cauza penală privindul pe

Muntean Alexandru Xxxxx, *născut la xxxxx, originar și locuitor în xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 29.09.2018 – 05.07.2021;
Instanța de apel: 12.01.2022 – 28.09.2022;
Instanța de recurs: 25.05.2023 – 22.11.2023.

Asupra recursului declarat, completul de judecată

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 05 iulie 2021, Muntean Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (1) Cod penal la închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și calcularea termenului executării pedepsei din momentul reținerii.

A fost dispusă încasarea din contul inculpatului Muntean Alexandru în beneficiul lui Panasiuc Oxana 700 (șapte sute) lei cu titlu de prejudiciu material.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în sensul enunțat, prima instanță a reținut că, Muntean Alexandru la 15 iulie 2018, a în jurul orei 23:30, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, în mod intenționat, s-a apropiat din spate de partea vătămată Panasiuc Oxana care se afla la stația de troleibuze de pe str. Petricani, 13, din mun. Chișinău și urmărind scopul însușirii bunurilor, cu forța i-a sustras telefonul mobil de model „Fly” la prețul de 700 lei, în care era instalată cartela SIM cu nr. xxxxx și a părăsit locul crimei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în sumă totală de 700 lei.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost încadrate de către prima instanță în baza art. 187 alin. (1) Cod penal – *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor alte persoane*.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată, apel au declarat procurorul Burlacu Ecaterina și avocatul Burduja Victoria, în numele inculpatului Muntean Alexandr.

3.1. Procurorul prin apelul declarat a solicitat casarea integrală a sentinței, rejudecarea cauzei potrivit ordinii stabilite pentru prima instanța, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care Muntean Alexandru, să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal la închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de timp semiînchis, cu amendă în mărime de la 850 unități convenționale.

În motivarea apelului, acuzarea a invocat că, instanța de fond incorect a încadrat acțiunile inculpatului pe art. 187 alin. (1) Cod penal, or acesta a comis jaful, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătate, iar pedeapsa solicitată a avut drept scop corectarea și reeducarea inculpatului.

Astfel, aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătate rezultă din declarațiile părții vătămate Panașciuc Oxana și ale martorului Jomiru Ion.

De asemenea, vinovăția lui Muntean Alexandru în cele incriminate este dovedită pe deplin de materialele cauzei penale și anume: procesul-verbal de cercetare la locul faptei, procesele-verbale de examinare a descifrărilor telefonice procesul-verbal de ridicare și corpul delict telefonul mobil ce aparține părții vătămate.

3.2. Avocatul Burduja Victoria în apelul declarat în numele inculpatului Muntean Alexandru, a solicitat casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanța, prin care Muntean Alexandru să fie achitat pe motiv că în acțiunile acestuia nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În susținerea cererii, apelantul a fost invocat că judecarea cauzei penale a avut loc în lipsa inculpatului precum și a părții vătămate Panasiuc Oxana.

Unicul martor audiat în cadrul cercetării judecătorești Jomiru Ion, nu a furnizat instanței de judecată suficientă informație, pentru a confirma vinovăția lui Muntean Alexandru.

Mai mult ca atât, martorul audiat nu este unul ocular pentru a releva circumstanțele comiterii infracțiunii.

La fel, nu este clară poziția și soluția primei instanțe de a examina cauza fără a audia partea vătămată, unica probă pe care își întemeiază acuzarea învinuirea. Totodată, între inculpat și partea vătămată nu a fost efectuată confruntarea.

În condițiile date, prevederile art. 369-371 Cod de procedură penală nu sunt aplicabile, fiind strict necesar de a audia partea vătămată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2022 a fost admisă cererea de retragere a apelului depusă de către avocatul Burduja Victoria, în numele inculpatului Muntean Alexandru, dispunându-se încetarea procedurii de apel.

A fost admis apelul procurorului, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Muntean Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, la închisoare pe un termen de 5 ani, în penitenciar de tip semiînchis, și calcularea termenului executării pedepsei din data pronunțării deciziei, cu includerea în pedeapsa a duratei executării pedepsei de pe 05 iulie 2021 până la 28 septembrie 2022, cu amenda în mărime de 850 unități convenționale, echivalentul a 42500 lei.

A fost admisă acțiunea civilă, dispunându-se încasarea din contul lui Muntean Alexandru în beneficiul lui Panasiuc Oxana 700 lei cu titlu de prejudiciul material.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a indicat că:

Procedura judecării apelului declarat de către avocatul Burduja Victoria, în numele inculpatului, urmează a fi încetată, deoarece până la începerea cercetării judecătorești, apelantul a depus cerere de retragere a acesteia, fiind întrunite condițiile prevederilor art. 407 Cod de procedură penală.

În continuare, cu referire la apelul declarat de către procuror, instanța de apel a conchis că la pronunțarea sentinței, prima instanță eronat a ajuns la concluzia de recalificare a acțiunilor inculpatului și **a constatat** că:

Muntean Alexandru, la 15 iulie 2018, aproximativ în jurul orei 23:30, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, în mod intenționat, s-a apropiat din spate de partea vătămată Panasiuc Oxana care se afla la stația de troleibuze de pe str. Petricani, 13, din mun. Chișinău și urmărind scopul însușirii bunurilor, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață, i-a sustras telefonul mobil de model „Fly” la prețul de 700 lei și a părăsit locul crimei, cauzându-i părții vătămate un prejudicial material în sumă de 700 lei.

Aceste acțiuni ale lui Muntean Alexandru au fost calificate de către instanța de apel în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal – *jafului, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei.*

În opinia instanței de apel, vinovăția lui Muntean Alexandru și-a găsit confirmare prin:

- declarațiile părții vătămate, care fiind audiată în instanța de apel, a declarat că susține declarații făcute la urmărire penală.

Inculpatul este persoana care i-a smuls din mână telefonul mobil, agresând-o fizic, prin aplicarea de lovituri cu pumnii și picioarele.

Consideră că acestea i-au fost aplicate în scopul sustragerii telefonului mobil, care are o valoare de 1600 lei, suma considerabilă pentru ea.

Până în prezent nu i-a fost restituit prejudiciul material cauzat prin infracțiune.

Pledează pentru condamnarea lui Muntean Alexandru la o pedeapsă privativă de libertate.

- declarațiile martorului Jomiru Ion depuse în primă instanță și verificate prin citire în instanța de apel, potrivit cărora în luna iulie 2018, Muntean Alexandru a venit la el și i-a propus ca să procure un telefon mobil de culoare neagră, la prețul de 500 lei. Din motiv că acesta îi era dator, i-a achitat doar 300 lei.

Inculpatul i-a explicat că telefonul mobil aparține unui prieten. Telefonul a fost utilizat de soție cam jumătate de lună. Apoi el s-a defectat.

După o perioadă de timp, au venit colaboratorii de poliție și le-a declarat că au procurat un telefon mobil de la Muntean Alexandru. Acesta s-a adevărit a fi a părții vătămate.

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 15 iulie 2018 și planșa fotografică (f.d. 16-18);

- procesele-verbale de examinare a descifrărilor telefonice din 27 iulie 2018 și din 11 septembrie 2018 (f.d. 37-48 și 55-57);

- procesul-verbal de ridicare a telefonului mobil și planșa fotografică (f.d. 65-68);

- corpul delict și anume telefonul mobil ce aparține părții vătămate.

Analizând probele enunțate supra, instanța de apel a apreciat critic declarațiile depuse de inculpat, în instanța de apel, potrivit cărora învinuirea adusă îi este clară, o recunoaște parțial și că a luat telefonul mobil din mâna părții vătămate fără nici un motiv și fără a-i aplica lovituri, or acestea se infirmă prin probele acuzării, care coroborează între ele și se completează, fiind utile, pertinente și concludente procesului de stabilire a adevărului.

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a invocat gravitatea faptei, care se atribuie la categoria infracțiunilor grave, prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatului, care este cunoscut cu antecedente penale, circumstanța atenuantă – recunoașterea vinei, circumstanță agravantă – comiterea infracțiunii de către o persoană anterior condamnată pentru o infracțiune inclusiv similară.

Prin urmare, corijarea și reeducarea lui Muntean Alexandru este posibilă doar prin aplicarea pedepsei cu închisoare pe un termen de 5 ani, în penitenciar de tip semiînchis, cu amenda în mărime de 850 unități convenționale, echivalentul a 45 000 lei.

De continuare, instanța de apel a arătat că, la caz, este probată existența faptei ilicite, cauzarea prejudiciului, legătura causală dintre fapta ilicită, prejudiciu și vinovăția inculpatului de comiterea faptei ilicite, fiind prezente toate condițiile pentru angajarea răspunderii delictuale a inculpatului.

Astfel, este necesar de a fi dispus spre încasare a prejudiciului material în sumă de 700 lei, din contul inculpatului Muntean Alexandru, în beneficiul părții vătămate Panasiuc Oxana, or, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că inculpatul a cauzat prin infracțiune, părții vătămate un prejudiciul material în mărimea menționată.

5. Împotriva deciziei, recurs declară avocatul Burduja Victoria, în numele inculpatului Muntean Alexandr, care invocând prezența erori judiciare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală (*în redacția Legii cu modificările ulterioare până la 01 septembrie 2023*), solicită casarea integrală a deciziei și menținerea sentinței.

În susținerea cererii, titularul indică că instanța de apel a admis erori judiciare la încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului precum și la individualizarea pedepsei în raport cu circumstanțele săvârșirii infracțiunii.

Astfel la caz, inculpatul pe întreg procesul penal a recunoscut vina parțial și a declarat că nu a aplicat violență în privința părții vătămate.

Totodată, nu a fost efectuată o expertizare a părții vătămate care ar confirma că acesteia i-au fost aplicată violența. Or, circumstanța agravantă urma a fi constata nu doar declarativ, ci și prin probe ca: raport de constatare, raport de expertiză sau acte medicale, care ar confirma existența și apariția unor leziuni corporale la partea vătămată.

Așadar, prima instanță în temei legal a conchis că în acțiunile lui Muntean Alexandru se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (1) Cod penal.

6. Examinând admisibilitatea recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție declară că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Cu titlu preliminar, completul de judecată menționează că din interpretarea art. XI alin. (3) și (4) Legea nr. 246 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 rezultă că *recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului și că termenul de declarare a recursului împotriva deciziilor pronunțate de curțile de apel în cauzele penale pronunțate până la intrarea în vigoare a prezentei legi este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale*, procedura de judecare și calcularea termenului de declarare a recursului urmând a fi efectuate conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

La fel, prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*) stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art. 427 invocate în recurs.

În speță, apărarea a depus recurs până la 01 septembrie 2023, astfel că recursul se judecă în temeiurile în vigoare la data depunerii recursului și ținând cont de faptul că părților le-a fost comunicată decizia integrală la 20 martie 2023 (f.d. 43, vol. II), recursul se consideră ca depus în termenul legal.

Potrivit textului recursului, titularul face trimitere la existența erorii judiciare prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală (*în redacția Legii cu modificările ulterioare până la 01 septembrie 2023*) – hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel dacă s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorii invocate de recurent, completul de judecată constată că aceasta nu se confirmă, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1) și art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală potrivit cărora *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, iar decizia trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției dat.*

În continuare, completul de judecată menționează că instanța de apel s-a expus în mod argumentat asupra temeiurilor ce au stat la baza casării integrale a sentinței și a pronunțării unei noi hotărâri (*a se vedea p. 4.1 a prezentei hotărâri*), soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune (hotărârea CtEDO *García Ruiz versus Spania*), or noțiunea de proces echitabil cere ca instanța care și-a motivat succint decizia, fie prin preluarea motivelor instanței inferioare, fie altfel, să examineze în mod real întrebările esențiale care i-au fost adresate (hotărârea CtEDO *Boldea versus România*).

La caz, instanța de apel corect a calificat acțiunile lui Muntean Alexandru în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, or așa cum rezultă din declarațiile părții vătămate, depuse pe întreg procesul penal, inculpatul a acționat cu violență în privința sa.

Completul menționează că temeiuri de a aprecia critic cele relatate de partea vătămată nu se constată, de vreme ce aceasta pe întreg procesul penal a avut o poziție unică, descriind una și aceeași circumstanță a infracțiunii săvârșită în privința ei. De asemenea, partea vătămată a făcut declarații fiind preîntâmpinată de răspundere penală în baza art. 312 Cod penal și jurământ, și până la incident ea nu l-a cunoscut pe inculpat, excluzându-se incriminarea pe nedrept sau calomnierea unei persoane nevinovate.

În contextul celor statuate, completul de judecată reține că nerecunoașterea vinei de către inculpat este apreciată ca exercitarea drepturilor și libertăților, cu atât mai mult că Muntean Alexandru, în fața instanței de apel a declarat că își susține declarațiile făcute pe parcursul urmăririi penale, potrivit cărora el indică la sustragerea bunului, cu aplicarea violenței.

Prin urmare, revenirea asupra celor declarate, nu are relevanță juridică și nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea lui Muntean Alexandru, atâta vreme cât celelalte mijloace de probă (declarațiile incriminatoare ale părții vătămate, martorului, procesul-verbal de cercetare la fața locului, procesele-verbale de examinare a descifrărilor telefonice, procesul-verbal de ridicare a telefonului mobil și corpul delict) confirmă vinovăția inculpatului, ele coroborând și completându-se între ele.

Tot aici, completul de judecată relatează că apărarea indică la lipsa unui act ce ar confirma că în privința părții vătămate s-a acționat cu violență, cu toate acestea la f.d. 24-25 și 27-31, vol. I sunt anexate extrasele din fișa medicală a pacientului Panasiuc Oxana, potrivit căruia aceasta s-a adresat la IMSP Institutul de Medicină Urgentă la 16 iulie 2018, ora 01:04, adică în timp imediat următor săvârșirii

infracțiunii, fiind diagnosticată cu contuzie a țesuturilor moi a zonei lombare pe stânga, fiindu-i recomandat tratament pe un termen de 5-7 zile, acte aduse la cunoștință inculpatului și apărătorului său încă la urmărirea penală și asupra cărora aceștia nu au înaintat obiecții (f.d. 102-103, vol. I).

Pe aceeași linie de considerente, completul de judecată, reieșind din practica judiciară constantă, relatează că prin violența nepericuloasă pentru viața și sănătatea victimei se înțeleg vătămarile trecătoare sub formă de echimoze, contuzii, zgârieturi care se încheie cu restabilirea completă a sănătății într-un termen de cel mult 6 zile, circumstanță întrunită în speță.

Așadar, opozabil poziției susținute de recurent, se relevă că, potrivit art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul a îndeplinit obligația legală de a supune verificării legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, drept urmare decizia instanței de apel cuprinde raționamente, care au dus la admiterea apelului acuzării, precum și motivele adoptării unei atare soluții.

Suplimentar, se apreciază că recursul declarat este mai degrabă un „*apel deghezat*”, decât un „*efort conștiincios de a corecta o eroare judiciară*”, care se bazează în mod esențial pe argumente deja examinate minuțios și respinse în cadrul procedurii precedente, iar în prezent nu există „*circumstanțe cu caracter substanțial și convingător*”, care să justifice ingerința în hotărârea executorie a instanței de apel (hotărârea CtDEO *Beșliu versus R. Moldova*).

În aceste circumstanțe, completul de judecată constată că, în speță, au fost examinate problemele esențiale care au fost puse în fața instanței, aceasta argumentând amplu motivele care i-au format convingerea în susținerea soluției adoptate, atât în raport cu argumentele din apelul părții acuzării cât și a poziției primei instanțe expuse în sentință, ceea ce deduce concluzia că argumentele invocate de recurent prin prisma temeiului pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală (*în redacția Legii cu modificările ulterioare până la 01 septembrie 2023*), poartă un caracter formal, fără o argumentare temeinică.

Totodată, completul de judecată reține că, simpla posibilitate de a exista două puncte de vedere asupra unei chestiuni nu este un temei pentru reexaminarea cauzei. O îndepărtare de la acest principiu este justificată doar când devine necesară ca urmare a unor circumstanțe ce au un caracter substanțial și obligatoriu, ceea ce la caz nu s-a dovedit (hotărârea CtEDO *Ryabykh versus Federația Rusia*).

În concluzie, hotărârea corespunde rigorilor legii, or în spiritul art. 6 CoEDO, motivarea unei hotărâri judecătorești are în mod deosebit scopul de a demonstra părții că a fost ascultată și astfel să contribuie la o mai bună acceptare a deciziei (*hotărârea Taxquet versus Belgia*), iar obligația instanțelor naționale de a-și motiva deciziile, nu poate fi înțeleasă ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument, or numai întrebările cele mai importante pentru rezultatul procesului necesită un răspuns special în hotărâre (*hotărârea Van de Hurk versus Olanda*).

În urma celor expuse, completul de judecată constată că în prezenta cauză nu se întrevede eroarea prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală

(în redacția Legii cu modificările ulterioare până la 01 septembrie 2023) și ca urmare hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul declarat este inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului declarat de către avocatul Burduja Victoria, în numele inculpatului Muntean Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2022 în cauza penală privindu-l pe **Muntean Alexandru Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie